

Plan van verbinding

Beleidsplan Grote Kerk Apeldoorn 2020-2024

Datum: 07-09-2020
Versie: 1.0 (definitief)

Inhoudsopgave

1	Aanleiding.....	2
2	Missie en visie.....	3
2.1	Missie.....	3
2.2	Visie: Een kerk die zichtbaar verbindend, verdiepend en betrokken is.....	3
2.3	Beleid.....	4
3	Organisatie.....	5
4	Kerkelijke ontwikkelingen.....	6
4.1	Ontwikkelingen in Nederland en Apeldoorn.....	6
4.2	Ontwikkelingen binnen de Grote Kerk.....	6
5	Aandachtspunten 2020-2024.....	9
5.1	Inleiding.....	9
5.2	Aandachtspunten korte termijn (2020/2021).....	9
5.2.1	Kerk zijn in coronatijd.....	9
5.2.2	Nieuwe koster en predikant.....	9
5.2.3	Taakgroep jeugdwerk.....	9
5.2.4	Taakgroep diaconie.....	10
5.2.5	Taakgroep facilitair.....	10
5.2.6	Taakgroep Gemeenteopbouw.....	10
5.2.7	Taakgroep pastoraat.....	11
5.2.8	Taakgroep beheer.....	11
5.2.9	Sectie Open Hof.....	13
5.3	Focus middellange termijn op 4 thema's.....	15
5.4	Aandachtspunten middellange termijn (2020-2024).....	15
5.4.1	Concrete aandachtspunten.....	15
5.4.2	Nader uit te werken aandachtspunten.....	16
	Bijlage A: Toelichting organisatieschema.....	18
	Bijlage B: Ontwikkelingen in kerkbezoek 2013-2018.....	20
	Bijlage C: Kerk in cijfers.....	23
	Bijlage D: Analyse.....	31
	Bijlage E: Achtergronden bij de visie 2020-2030.....	34

1 Aanleiding

Voor u ligt het "Plan van verbinding", het beleidsplan van de Grote Kerk Apeldoorn voor de periode 2020-2024. Het plan is geen statisch document, maar kan jaarlijks worden geactualiseerd.

Het woord verbinding is gekozen, omdat wij als kerkgemeenschap van de Grote Kerk op diverse manieren verbinding zoeken. Verbinding tussen het evangelie en onze kerkgemeente, verbinding tussen kerk en samenleving, verbinding binnen onze kerkgemeenschap en verbinding met andere kerken in Apeldoorn.

De reden voor een nieuw beleidsplan ligt in het woord "verandering". Verandering is niet een doel op zich, maar er vinden veranderingen plaats in de maatschappij, in Apeldoorn, in onze kerkgemeenschap en in de kerkenraad die ons noodzaken als Grote Kerk keuzes te maken en mee te veranderen om in de verbinding actueel te blijven:

- de Sectie Open Hof is onderdeel geworden van de Grote Kerk
- Er vindt toenemende samenwerking plaats met andere kerken;
- In oktober 2020 gaat de koster met pensioen;
- In september 2021 gaat onze wijkpredikant met emeritaat, waardoor gezocht gaat worden naar een nieuwe predikant;
- De kerkorde vraagt erom.

Met deze ontwikkelingen is het een goed moment om onszelf een aantal vragen voor te houden. "Wie zijn wij, wat is ons doel, wat gaat goed en wat kan beter?" Vragen die ons helpen om te bepalen of onze koers nog de juiste is in de veranderende wereld om ons heen.

Geconcludeerd is dat dit een goed moment is om te bepalen of onze koers nog de juiste is in de veranderende wereld om ons heen, en waar onze focus voor de komende jaren op moet liggen.

Dit plan vormt een aanvulling op het plan van Youth for Christ, dat in 2017 is opgesteld ten behoeve van het jeugdwerk.

In hoofdstuk 2 worden onze missie en visie toegelicht.

Hoofdstuk 3 beschrijft de organisatie.

Hoofdstuk 4 gaat kort in op de kerkelijke ontwikkelingen in Nederland, Apeldoorn en de Grote Kerk.

Hoofdstuk 5 beschrijft de aandachtspunten voor de korte en middellange termijn samen.

Als laatste volgende de bijlagen, waarin achtergronden met betrekking tot organisatie, kerkbezoek, ledenaantal, kerkbalans en de uitgevoerde SWOT-analyse staan.

Tijdens afronding van het plan bevindt Nederland zich opeens midden in de coronacrisis. Onbekend is hoe lang dit gaat duren. Dit heeft consequenties voor prioriteit en doorlooptijd van de in dit plan benoemde acties. Kerk zijn in corona-tijd heeft hierdoor prioriteit gekregen.

2 Missie en visie

2.1 Missie

Onze missie is:

- Boodschap van Christus aanbieden;
- Loutering* van de wereld en onszelf;
- Vindplaats zijn van heil (geluk) en heling (genezing);
- Verbondenheid en gemeenschap voelen;
- Hulp bieden aan allen die dat nodig hebben;

*Louteren betekent gereinigd of gezuiverd worden van gevoelens die ons welzijn, maar ook onze groei en ontwikkeling belemmeren, zodat we weer in staat zijn om ons zelf en de wereld met een frisse, opgeschoonde blik te aanschouwen

2.2 Visie: Een kerk die zichtbaar verbindend, verdiepend en betrokken is

De gemeente wil een gemeente met lef zijn!

- ❖ Lef om te vertellen wat we geloven.
  - Wij geloven in God van wie de Bijbel vertelt.
  - Iedereen wordt uitgenodigd van daaruit zijn geloven, twijfelen, vragen en zoeken te verwoorden.
  - We vertellen van Gods liefde voor de mens.
- ❖ Lef om ons geloven te verdiepen.
  - Leren geloven gaat een heel leven door.
  - Geloven leer je met elkaar in de kerk en in de wereld.
  - We zoeken actuele antwoorden op levensvragen.
- ❖ Lef om de comfortzone te verlaten.
  - Steeds opnieuw durven te vernieuwen, vooruit te kijken.
  - Zichtbaar durven zijn buiten de kerkmuren, gebruikmakend van de monumentale, veelzijdige Grote Kerk.
- ❖ Lef om mensen met al hun eigen-aardigheden te aanvaarden.
  - Wij hebben tijd, aandacht en zorg voor elkaar.
  - Wij hebben oog voor elkaars verschillen.
- ❖ Lef om te delen.
  - Hulp bieden daar waar nodig en mogelijk is.
  - Wij zoeken verbinding met andere wijkgemeenten en maatschappelijke instellingen om samen sterker te staan en verbondenheid te vergroten.
- ❖ Lef om onze nek uit te steken.
  - Geloven is een zaak van hart, hoofd, ziel en handen.
  - Wij steunen wie zich inzetten voor gerechtigheid, vrede en de heelheid van de schepping.
- ❖ Lef om stil te zijn.
  - In de drukte van het dagelijks leven maken wij ruimte voor stilte, spiritualiteit en contact met God.
  - Wij zijn een huis voor de ziel, waar de Bijbel, muziek en kunst bronnen zijn van inkeer en inspiratie.

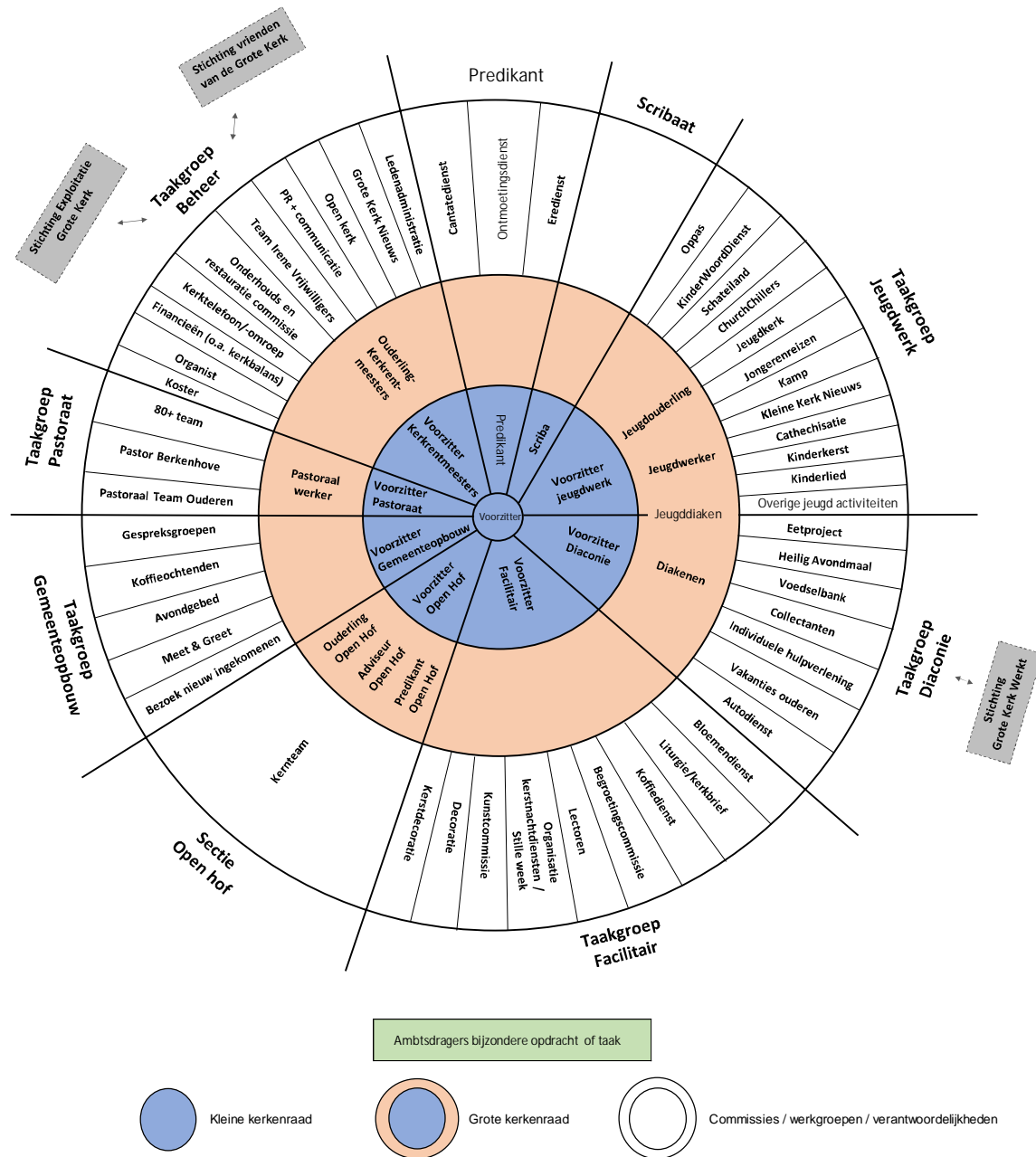
De achtergronden van deze visie zijn verwoord in bijlage E.

2.3 Beleid

De hiervoor genoemde visie vormt input voor de commissie die op zoek gaat naar een nieuwe predikant. De kerkenraad zal tezamen met de nieuwe predikant uiteindelijk het beleid ontwikkelen die past bij de visie. In hoofdstuk 5 staat het huidige beleid voor de periode 2020-20224 beschreven.

3 Organisatie

De kerkorganisatie van de Grote Kerk bestaat uit een taakgroepenstructuur, welke hieronder schematisch is weergegeven. De vormgeving is gekozen om de onderlinge samenwerking en verbinding te accentueren.

Figuur 1: organisatieschema Grote Kerk

De taakgroepen structuur is gebaseerd op hetgeen beschreven is in de kerkorde van de PKN art. IV, V en VI. Een nadere toelichting op het organisatieschema en de taakgroepen is te vinden in bijlage A.

4 Kerkelijke ontwikkelingen

4.1 Ontwikkelingen in Nederland en Apeldoorn

De maatschappij verandert en daarmee het kerkbezoek. Kerkbezoek loopt terug. De vanzelfsprekendheid dat mensen iedere zondag in de kerk (of dezelfde kerk) zitten ligt ver achter ons. De "concurrentie", als het gaat om vrijetijdsbesteding op de zondagmorgen maar ook doordeweeks, is groot. Het alternatieve aanbod met de bijbehorende PR heeft tegenwoordig een grote reikwijdte. Mensen maken makkelijker keuzes om op de zondagmorgen andere dingen te gaan doen.

Ook kiezen ze er makkelijker voor om op andere plekken het geloof en God te beleven. De verbinding met slechts één kerkgemeente is niet meer vanzelfsprekend. Je ziet minder traditionele kerkgangers (die vanwege postcode tot een bepaalde wijkgemeente behoren), maar meer mensen die bewust een kerkgemeenschap kiezen die bij hen past, om met elkaar in gesprek te gaan of voor een bepaald thema. Mensen, zoekende naar zingeving, die aan het shoppen zijn bij de diverse geloofsgemeenschappen.

Binnen veel kerkgemeenschappen is sprake van vergrijzing. Uitzonderingen vormen de "uitersten", zoals de gereformeerde gemeentes en de evangelische gemeentes, waarbij ook de jongere generatie aansluiting vindt.

Zowel landelijk als Apeldoorn-breed klinkt de roep om "het Woord" weer meer centraal te stellen. Veelal ging en gaat het om de euro's, een onderwerp dat we zeker niet moeten bagatelliseren. Het geld is hard nodig om als kerkgemeente in de huidige vorm te kunnen blijven bestaan. Als tegengeluid horen we dat het soms wel heel veel over de euro's ging en gaat. "Mag het geloof weer centraal staan?" Dit signaal nemen we serieus. De kern van onze kerkgemeente ligt in het evangelie van de opgestane Heer.

4.2 Ontwikkelingen binnen de Grote Kerk

Kerkbezoek 2014-2018

Het zondagse kerkbezoek is tussen 2014 en 2018 constant gebleven met ca. 12000 bezoekers per jaar. Ten opzichte van 2014 is in 2018 het aantal bezoekers bij de ontmoetingsdiensten gestegen met ruim 15% tot ca. 2000 per jaar. De bezoekersaantallen bij de Dienst met Belangstellenden en cantatediensten lopen terug.

Voor verder achtergronden met betrekking tot kerkbezoek, zie bijlage B.

Ledenaantal, leeftijdsverdeling en kerkbalans tussen 2011 en 2020

In 2020 heeft de Grote Kerk ca. 1700 leden en de sectie Open Hof ca. 500 leden.

Het ledenaantal daalt langzaam binnen de Grote kerk gemiddeld met 14 leden per jaar, bij de Sectie Open Hof is dat gemiddeld 35 leden per jaar.

Ongeveer 63% van de leden van de Grote Kerk is 50+ (75% sectie Open Hof). Het percentage 80+-ers stijgt langzaam, Het percentage 60+-ers neemt minder toe dan verwacht, de vergrijzing van de kerkbezoekers valt mee.

De midden generatie (20-50 jaar) is ondervertegenwoordigd (Grote Kerk ca. 25%, Open Hof ca. 23%). Binnen de Grote Kerk groeit de totale opbrengst van de kerkbalans met minder gevers. Bij de Open Hof is de bijdrage gedaald met het aantal leden. Een deel van de leden is naar de Grote Kerk gegaan en doet daar een bijdrage.

De ontwikkeling in ledenaantal, leeftijdsverdeling en kerkbalans is terug te vinden in bijlage C.

Organisatie

Er is van alles gaande in de Grote Kerk. Allereerst binnen de organisatie. In oktober 2019 is een nieuwe organist gestart, Toon Hagen heeft de plaats ingenomen van Wout van Andel, die dan met pensioen gaat. Daarnaast zal de huidige koster, Teun van Twist, per oktober 2020 met pensioen gaan. Er wordt gezocht naar een nieuwe koster. Daarnaast zal onze predikant, Bert Schüssler, in september 2021 met emeritaat gaan. Ook daarvoor zal een vervanger gezocht gaan worden. De samenstelling van de kerkenraad is gewijzigd. Het afgelopen jaar zijn een nieuwe voorzitter, scriba, jeugddiaken, ouderling-facilitair, diaken en ouderling-kerkrentmeester gestart. Binnen de organisatie maken we gebruik van een hele grote groep van ca. 200 vrijwilligers. Steeds vaker rusten meerdere taken op dezelfde schouders. Het blijft lastig om nieuwe vrijwilligers te vinden, wel voor praktische zaken, maar minder goed voor een bestuurlijke rol binnen de kerkelijke organisatie. Binnen het jeugdwerk, pastoraat en de diaconie zijn posities vacant. In 2018 zijn een jeugdwerker en een pastoraal medewerker gestart.

Sectie Open Hof

Eind 2018 is de kerk van de Open Hof gemeente gesloten en zijn zij als sectie Open Hof onderdeel geworden van de Grote Kerk. Uiteindelijke doel is integratie van de sectie in de Grote Kerk.

Financieel

Financieel gezien stonden de laatste jaren in het teken van "Wijk in balans", waarbij de wijkgemeenten verantwoordelijk werden om de wijk vitaal en betaalbaar te houden. Dat lukt ons als Grote Kerk goed, maar met het oog op de toekomst met mogelijke terugloop aan (betalende) leden, blijft dit een belangrijk aandachtspunt. In bijlage C is de ontwikkeling in kerkbalans van de laatste jaren terug te vinden.

Samenwerking

Er vindt op diverse plekken samenwerking plaats. We werken samen met de Stichting Exploitatie Grote Kerk en de Stichting Vrienden van de Grote Kerk. Daarmee worden financiële middelen gegeneerd om het gebouw in stand te houden en te onderhouden. Anderzijds wordt samengewerkt met de Stichting Grote Kerk Werkt, waarmee diaconale doelen worden gesteund, zoals het project in Moldavië.

Kerkelijk wordt er meer en meer samen gedaan met de Goede Herderkerk en de Jachtlaankerk. Zowel op het gebied van de Diaconie als op het gebied van jeugdwerk worden er gezamenlijke activiteiten ontplooid. Ook is er dit jaar een gezamenlijk programma "Verdieping in Noord-West, 2019 tot 2020" opgezet, met bijeenkomsten die er toe doen.

Ook na het uitbreken van de corona-crisis wisten de 3 kerken elkaar te vinden en worden kerkdiensten gezamenlijk aangeboden.

Kerkelijke activiteiten

We doen erg veel binnen de Grote Kerk en als we het doen, doen we het goed. Een niet uitputtende opsomming:

Wekelijks zijn er de kerkdiensten op zondag, met 1x per maand een ontmoetingsdienst. Ook worden er op zondagavond cantatediensten georganiseerd. Één maal per jaar wordt er in december een Top2000-kerkdienst georganiseerd.

Binnen het pastoraat worden er activiteiten georganiseerd door het pastoraal team ouderen (PTO). Vanuit de taakgroep gemeenteopbouw zijn er gespreksgroepen, koffieochtenden, een wekelijks avondgebed en Meet & Greet bijeenkomsten. Daarnaast worden nieuw ingekomen bezocht.

In de zomermaanden is er open kerk, waarbij de kerk op zaterdag- en zondagmiddag wordt opengesteld. Er wordt muziek gebracht vanaf een open muziekpodium. Aan de wanden van Grote Kerk zijn daarbij kunst exposities te bewonderen.

Vanuit de diaconie wordt regulier een eetproject georganiseerd en worden samen met de Stichting Grote Kerk Werkt activiteiten ontplooid om geld in te zamelen voor kinderen in Moldavië.

Jeugdwerk

Jeugdwerk vinden we erg belangrijk binnen de Grote Kerk. Binnen het jeugdwerk bieden we op zondag oppas aan voor de allerkleinsten, voor de leeftijdscategorie 4-12 jaar is er kinderwoorddienst en 1x per maand Schateiland, voor de 12+ leeftijd is er jeugdkerk en zijn er ChurchChillers avonden. Daarnaast worden er diverse activiteiten georganiseerd, deels in samenwerking met andere kerken. In 2017 is er door Youth for Christ een actieplan opgesteld ter verbetering van het jeugdwerk. Afgelopen seizoen (2018/2019) en ook in seizoen (2019/2020) is er ondersteuning van een jeugdwerker die helpt bij de implementatie van de acties.

5 Aandachtspunten 2020-2024

5.1 Inleiding

Bij de aandachtspunten voor de periode 2020-2024 wordt onderscheid gemaakt in een korte termijn (seizoen 2020/2021) en de middellange termijn (2020-2023).

Het beleid voor de langere termijn, gebaseerd op de nieuwe visie, zal nader uitgewerkt gaan worden met de nieuwe predikant.

5.2 Aandachtspunten korte termijn (2020/2021)

Dit hoofdstuk beschrijft de aandachtspunten binnen de Grote Kerk voor het seizoen 2020/2021

5.2.1 Kerk zijn in coronatijd

Sinds begin 2020 is Nederland in de greep van het corona-virus. Onbekend is hoe lang dat gaat duren. Kerk zijn in deze periode en de 1,5 m maatschappij kent de nodige uitdagingen. Een commissie adviseert de kerkenraad met betrekking tot kerkdiensten, gebruik van de kerk, gebruik van nevenruimten en Irene, samenkomsten en te ontplooiën activiteiten. Een basisprotocol is opgesteld.

5.2.2 Nieuwe koster en predikant

Op dit moment is een commissie actief die zich bezig houdt met de vacature van een beheerder met kostertaken. Doestelling is dat de nieuwe beheerder in het najaar kan starten.

In september 2021 zal onze huidige predikant met emeritaat gaan. Medio 2020 zal een beroepingscommissie starten die op basis van de nieuwe visie invulling gaat geven aan de vacature.

5.2.3 Taakgroep jeugdwerk

Onderstaande punten willen we 2020 - 2021 gaan uitwerken / aanbieden (naast de reguliere activiteiten: oppas, kindwoorddienst, kinderkerst, Schateiland, Church Chillers en jeugdkerk):

- Invoeren vrijwilligersprotocol jeugdwerk;
- Regelen VOG voor alle jeugdwerkvolunteers;
- Opzet (diaconale) jongeren werkreis Moldavië 2021;
- Interkerkelijke activiteit Apeldoorn breed (Common Ground) + ontwikkeling verder opzetten. Common Ground is een initiatief van: Berea, Eglisea, Grote Kerk, Tabernakelkerk, Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, Samuelkerk, Eben Haezer, Fontein.
- Inspiratieavond aanbieden aan jeugdwerkvolunteers;
- 'Hoe gaat het' gesprekken houden met de jeugdwerkvolunteers;
- Aanbod cursussen opstellen en inventariseren behoeften;
- Bibliotheek opzetten voor vrijwilligers om kennis / ideeën op te doen;
- Uitvoering geven aan het plan voor het aantrekkelijker maken van de oppasruimte;
- Organiseren jeugdactiviteit tijdens startweekend (mits de datum passend is voor de jeugd);
- Uitbreiding taakgroep jeugdwerk team met minimaal een tweede jeugdoudering;
- Opzet jeugd / gezinsdienst;
- Organisatie vrijwilligersavond jeugd aan het einde van het seizoen.

5.2.4 Taakgroep diaconie

De diaconie heeft de volgende doelstellingen voor de korte termijn

- Stichting Grote Kerk Werkt/Goede Herderkerk; samenwerking in stand houden en intensiveren.
Ook zijn er goede contacten met het jeugdwerk van de Bronkerk in Ugchelen.
We hebben ons t/m 2021 gecommitteerd aan Kerk in Actie/Moldavië;
- Reis voorbereiden met jongeren naar Moldavië in 2021;
- Het eetproject voorziet in een behoefte, continuering met extra aandacht voor de vrijwilligers;
- Participeren in het project vakantiegeld samen delen;
- Samenwerking met CNAP, Christelijk Noodfonds Apeldoorn;
- Autodienst continueren en zo nodig uitbreiden;
- In 2020 project 'Seven' opstarten i.s.m. jeugddiaken en jongeren en gemeenteleden, om iets te doen voor mensen in de samenleving;
- Zoeken van nieuwe diakenen;
- Participeren in College van Diakenen van de Protestantse Gemeente Apeldoorn;
- Hulpverlening, zowel individueel, maar ook in de vorm van kerstpakkettenactie, incidentele inzamelingen t.b.v. Voedselbank en Goederenbank.

5.2.5 Taakgroep facilitair

Voor Facilitair betekenen vrijwilligers veel en zij zijn de kracht en de bestaansgrond van deze taakgroep. Bij het werken met vrijwilligers heb je te maken met een aantal verschillende stappen, die elk weer andere acties vragen, namelijk:

1. Nadenken over wat bieden wij vrijwilligers en wat vragen wij van hen;
2. Hoe maak je ze enthousiast en haal je ze binnen;
3. Hoe begeleid je ze;
4. Hoe behoud je ze;
5. Hoe beëindig je;

Voor 2020 willen we (extra) aandacht hebben voor stap 3 en 4. In de begeleiding is de rol van de coördinator van elke commissie van groot belang, bij het inwerken maar ook in de periode daarna. Deze kent haar vrijwilligers het best.

Acties :

- Samenkomen coördinatoren van de commissies
- Opstellen van een algemeen (inwerk)protocol vrijwilliger door:
  - bijvoorbeeld eerste 3 keer meelopen voor een goede inwerkperiode
  - regelmatig na de dienst/activiteit even contact hebben met de vrijwilliger en vragen 'hoe gaat het met jou' en 'met je taak' = aandacht en 'gezien worden'
- Door meer verbondenheid tussen de coördinatoren leren van elkaar en wellicht kansen zien om een vrijwilliger ergens anders te 'plaatsen' maar ook een meer eenduidige manier van werken en contact met de vrijwilliger onderhouden.

5.2.6 Taakgroep Gemeenteopbouw

De taakgroep gemeenteopbouw heeft de volgende doelstellingen voor de korte termijn:

- Aandacht voor nieuw ingekomen en alleenstaanden (sectie OH en elders);
- Een kennismakingsbezoek voor nieuwe ingekomenen;
- Bijeenkomst jonge gezinnen en alleenstaanden;
- Organiseren informatie bijeenkomsten in Irene/Pleinhuis;

5.2.7 Taakgroep pastoraat

De taakgroep pastoraat heeft voor de korte termijn de volgende doelstellingen:

- Meeluisteren bij de bijeenkomst nieuw ingekomenen om zo te weten te komen hoe men dit afgelopen jaar heeft ervaren en horen of er misschien nog verbeterpunten uitkomen;
- De jaarlijkse Paas en Kerstvieringen. Georganiseerd door het PTO;
- De voor- en najaarsbustochten. Georganiseerd door het PTO;
- De jaarlijkse kersttentie verzorgen;
- Alle lijsten bijhouden voor Eeuwigheidszondag;
- Bijhouden van de ledenlijst;
- Zoeken naar een bekwame opvolg(st)er en deze inwerken;

Daarbuiten de pastorale taken zoals het bezoekwerk, doorgeven ziekte en zorg die ter ore komt aan de predikant en de bloemendienst, bijwonen uitvaarten, doorgeven aan koster en organist dat een overleden gemeentelid wordt herdacht, gegevens doorsturen voor beschrijven steen, doorgeven overledenen aan Zicht055.

5.2.8 Taakgroep beheer

De zorg voor het kerkgebouw en gebouw Irene is in goede handen van de Stichting Exploitatie Grote Kerk (SEGK), financieel mede terzijde gestaan door de Stichting Vrienden van de Grote Kerk. Daaraan is verbonden het borgen van een constructieve samenwerking door frequent informeel overleg en minimaal 1 keer per jaar formeel periodiek overleg.

Het Wijkcollege van Kerkrentmeesters behoudt door deze opzet de verantwoordelijkheid voor de overige financiën van de wijkgemeente. Die verantwoordelijkheid is er in 2 richtingen:

- zorg voor verplichtingen die in het verleden zijn aangegaan zoals bv. de salarisbetalingen aan de dominee, pastoraal werkers, koster en organist. Gegeven de neerwaartse druk op de inkomsten van de gemeente moet naar de toekomst goed worden nagedacht over het aangaan van nieuwe langlopende contracten voor bv. de nieuw aan te stellen koster;
- de uitdaging om middelen ter beschikking te hebben of te genereren om nieuwe initiatieven die voortkomen uit het beleidsplan te kunnen faciliteren.

De Taakgroep Beheer draagt de verantwoordelijkheid voor en geeft sturing aan een aantal activiteiten.

Ledenadministratie

Onze gemeente telt per 8-1-2020 2.207 leden waarvan er 518 deel uitmaken van de sectie Open Hof. Het zorgvuldig bijhouden van dit ledenbestand is geen kleinigheid en vraagt de nodige discipline en accuratesse.

Grote Kerk Nieuws

Het contactorgaan van onze gemeente. Wordt nog steeds in een oplage van 480 stuks gedrukt en deels via bezorgers (275) en deels via de post (175) verspreid. Tenslotte worden 30 exemplaren in de kerk en Irene gelegd die altijd "op" zijn. Daarnaast wordt GKN 102 keer digitaal verstuurd. De bedoeling is dat in de komende jaren een steeds groter deel via de mail naar de ontvangers wordt verzonden.

Voor de sectie Open Hof wordt een aparte digitale nieuwsbrief verspreid.

Omdat de Corona crisis het verspreiden van grote Kerknieuws beperkt, is ingezet op verdere digitale distributie. Door een continu proces van verwerven van mailadressen kan hier steeds meer uitvoering aan worden gegeven. Intussen is 52% van de adressen van gemeenteleden van wijk 12 (Grote Kerk) digitaal bereikbaar en 40% van wijk 11 (sectie Open Hof) via e-mail bereikbaar.

Open Kerk

Een al langlopend initiatief dat 3 jaar geleden een impuls kreeg door het organiseren van een 'Open podium' voor musici en het in de schijnwerpers zetten van de kunst die in de kerk wordt geëxposeerd. Gekoppeld aan het verruimen van de openingstijden heeft dit geleid tot ca. 5.000 bezoekers in de zomer van 2019. De Open Kerk draagt daarmee in belangrijke mate bij aan het verlagen van de drempel van en de toegang tot de Grote Kerk. De vrijwilligers/suppoosten van de Open Kerk zijn daarnaast inzetbaar bij speciale gelegenheden zoals bv. de openstelling van de kerk op Koningsdag.

PR en communicatie

PR is bij uitstek een onderwerp waar wij als kerk 'te vaak' in 'te kort' schieten. Het Grote Kerk Nieuws (zie hiervoor) is intern gericht. Naar buiten toe hebben wij onze website die echter passief is. Voor actieve communicatie moeten wij het hebben van onze dominee die voor het nodige 'getwitter' zorgt. Aan dit onderwerp zal in de komende jaren een flinke impuls gegeven kunnen worden.

Team Irene en Vrijwilligers

We praten hier over de koster en de vrijwilligers die de koster assisteren bij zijn werkzaamheden. In nauw overleg met de SEGK wordt op het ogenblik gewerkt aan een toekomstvisie voor de verdeling van de taken, bevoegdheden en kosten tussen de wijkgemeente en de SEGK.

Kerktelefoon/omroep en beeldverbinding

Om gemeenteleden, die niet in de gelegenheid zijn de kerk te bezoeken, toch de zondagse erediensten te laten meebelisteren neemt de Grote Kerk deel aan Kerkomroep.nl. In 2019 luisterden gemiddeld 63 mensen thuis naar de dienst. Daarnaast neemt de Grote Kerk deel aan 'kerkradioapeldoorn.nl'. Via de website eenvoudig te benaderen.

Omdat vanaf 15 maart 2020 de diensten alleen digitaal gevolgd kunnen worden, is door enkele gemeenteleden het initiatief genomen ook beeld uit te kunnen zenden via Youtube. Deze mogelijkheid was beschikbaar vanaf Pasen en werd meteen enorm populair. In de samenwerking met de Jachtlaankerk en de Goede Herderkerk keken tussen de 700 en 1200 mensen op verschillende momenten mee. Desondanks werd in de eerste weken ook de kerkomroep nog meer dan 100 maal gebruikt.

In de komende maanden zullen zowel in de camera- als geluid faciliteiten verdere verbeteringen worden doorgevoerd, vooral om de bediening verder te vereenvoudigen en om de kwaliteit verder te verbeteren. Dat wordt extra belangrijk in de periode waarin het kerkbezoek onmogelijk is of ernstig wordt beperkt.

Actie Kerkbalans

De jaarlijkse Actie Kerkbalans is in de afgelopen paar jaar stukje bij beetje getransformeerd van een papieren actie met brieven in enveloppen tot een actie waarbij gemeenteleden wordt verzocht om langduriger toezeggingen te doen. De Actie Kerkbalans gaat er vervolgens meer en meer uit bestaan om de gevers te danken voor hun financiële bijdrage aan de gemeente. Gekoppeld hieraan is het bewegen van gemeenteleden om via een fiscaal-vriendelijke schenkingsovereenkomst de bijdragen aan de gemeente te verhogen zonder dat het de gemeenteleden meer geld gaat kosten. Intussen hebben bijna 50 gemeenteleden een overeenkomst voor minimaal 5 jaar gesloten. De uitbreiding van deze groep is mede gebaseerd op de belacties als onderdeel van de pilot om de kerkbalans te moderniseren die op initiatief van de centrale dienstenorganisatie is opgezet. Deze pilot heeft er ook in geresulteerd dat ruim 200 gemeenteleden een machtiging tot wederopzegging hebben gegeven. Deze loopt jaarlijks door wat betekent dat ook deze bijdrage al grotendeels vooraf bekend is. Per saldo is ruim de helft van de jaarlijkse bijdrage al vooraf bekend. Het voornemen is om door te gaan met het moderniseren van de kerkbalans.

De inkomsten van de kerkbalans zijn de afgelopen jaren steeds op peil gebleven. Het streefbedrag voor de Grote Kerk is elk jaar ongeveer 200.000 Euro. Hoewel in de jaren 2014 en 2015 dat bedrag net niet werd gehaald, lukt dat de afgelopen jaren steeds uitstekend. Mede omdat het ledental slechts langzaam krimpt en de laatste jaren zelfs weer iets groeit. De integratie van de Open Hof heeft hierin bijgedragen omdat een aantal leden zich naar de Grote kerk heeft overgeschreven. In de financiële huishouding van de wijk wordt de sectie Open Hof verder buiten beschouwing gelaten omdat is afgesproken dat deze voor de periode 2019 t.m. 2023 hun eigen begroting zullen houden vooral ter financiering van het pastoraat waarbij eventuele tekorten uit het beschikbare vermogen van de voormalige wijk worden opgevangen. De opbrengsten van de sectie lopen terug, hoewel in 2019 minder hard dan vooraf gevreesd.

Wijkkas

Veel kleine maar zichtbare uitgaven worden gefinancierd uit de wijkkas. Te denken valt aan jeugdwerk, pastoraat, uitgaven voor de eredienst, bloemen etc. De uitgaven dreigen de inkomsten te overschrijden. Daarom werkt de Taakgroep Beheer aan andere initiatieven om de inkomsten voor de wijkkas te verhogen.

5.2.9 Sectie Open Hof

Doel

De activiteiten van de wijksectie Open Hof vallen onder de taakgroepen pastoraat en communicatie. Het doel van deze activiteiten is:

- het realiseren van pastorale zorg en onderling meeleven
- het realiseren van ontmoetingsmogelijkheden 'met inhoud'
- het informeren van de leden en betrekken bij wat er in de wijksectie omgaat
- in bredere zin: het begeleiden van de afbouw van de wijksectie

Activiteiten

De volgende activiteiten worden ook in het seizoen 2020-2021 aangeboden, waarbij de coronamaatregelen van invloed zullen zijn op het moment van weer opstarten van de activiteiten, alsook op de vormgeving.

1.Pastoraat

Het individuele bezoek aan leden van de wijksectie beperkt zich tot de meelevende leden.

Aan gemeenteleden boven de 80 jaar wordt regelmatig een bezoek gebracht door het team van contactpersonen. Bij verjaardagen en rond de Kerst krijgen deze leden een attentie overhandigd. Bij leden onder de 80 jaar beperkt dit bezoek zich tot bijzondere situaties. In de regel gaat dan de predikant bij deze leden op bezoek.

Het team van contactpersonen vergadert tweemaandelijks en wordt gecoördineerd door dhr. Carel Knoester, pastoraal medewerker, die zelf ook contactbezoeken aflegt.

Het meer intensievere pastoraat (zoals bij ziekte, rouw en trouw, levensvragen) wordt verzorgd door de predikant. Deze verzorgt ook het contactbezoek in die wijkdelen waar geen contactpersoon meer is. Ook ondersteunt deze de leden bij de overgang naar een eventuele andere wijkgemeente en bij het gehele proces van opheffing van de eigen wijkgemeente.

Vanuit het pastorale team worden ook namen aangedragen voor de wekelijkse bloemengroet vanuit de Grote Kerk.

2.Middenmoot

Deze pastorale ontmoetingsgroep voor mensen in de 'midden'-leeftijd komt elke maand bij elkaar, meestal bij een van de leden aan huis. De bijeenkomsten hebben een licht bezinnende inhoud, variërend van een maaltijd met gesprek totaan een museumbezoek.

De groep is zelf verantwoordelijk voor de organisatie van de activiteiten, daarbij ondersteund door Carla van Surksom en Loes Kraan als predikant.

3.Open gesprekskring

Deze al langer bestaande gespreksgroep komt 1x per maand samen in de Groene Hoven.

Het gespreksmateriaal wordt door de groep zelf uitgekozen. Door het sterke onderlinge meeleven en de grote mate van vertrouwdheid met elkaar heeft deze groep ook een sterk pastoraal karakter.

De gesprekskring wordt geleid door ds. Loes Kraan.

4.Quiltgroep

Vanwege het ontmoetingskarakter wordt deze groep – die indertijd binnen de gelederen van de Open Hofkerk is ontstaan – nu door de wijksectie ondersteund.

De groep komt tweewekelijks bij elkaar in de Groene Hoven.

Met de leiding van de quiltgroep wordt door de predikant contact onderhouden.

5.Ontmoetingslunches of koffiemomenten

Na het beëindigen van de tweewekelijkse vieringen in de school is er op verzoek van de leden een andere vorm van ontmoeten op zondag gerealiseerd.

Deze maandelijkse ontmoetingslunches worden in samenwerking met pioniersplek De Sleutel gerealiseerd. Plaats van samenkomen is de basisschool aan de Boerhaavestraat 111.

Aan tafel wordt er elke keer een gespreksthem aangeboden.

Met een lied en aangedragen gebedsintenties wordt dit samenzijn besloten.

Recent namen er zo'n 40 personen aan deel.

Vanwege de verplichte 1,5 meter afstand en de kwetsbaarheid van deze doelgroep zullen er voorlopig geen lunches worden georganiseerd.

Er wordt gedacht aan een vorm van koffiemoetings, in kleinere groepen, na elkaar gehouden.

6.Nieuwsbrief en bijdrage kerkblad

Elke week wordt er een vrij uitvoerige digitale nieuwsbrief verspreid.

Deze wordt door een aantal leden ook uitgeprint en bezorgd bij hen die geen computer hebben.

Ook verschijnt er maandelijks een 'wijkbericht' in het kerkblad van de PGA, ZICHT055.

Extra:

Stuurgroep wijksectie

Om de activiteiten binnen de wijksectie zo goed mogelijk aan te sturen (en ook te evalueren op relevantie) en tevens als verbindende schakel naar de organisatie/kerkenraad van de Grote Kerk te fungeren, is er de Stuurgroep Wijksectie Open Hof.

Deze bestaat uit 6 personen en komt ca. 5 keer per jaar bij elkaar.

Ook dient de Stuurgroep als ondersteuningsorgaan om de afbouw van de wijksectie goed te laten verlopen en de werkzaamheden van de predikant daarop aan te laten sluiten.

5.3 Focus middellange termijn op 4 thema's

Op basis van een SWOT-analyse (bijlage D) zijn er 4 thema's gekozen die ons richting moeten geven voor de middellange termijn:

1. Het Woord centraal
2. De verbinding binnen de gemeente, de kerkenraad en tussen gemeente en kerkenraad
3. De verbinding tussen onze kerkgemeenschap en daarbuiten (de samenleving)
4. De zorg voor en om vrijwilligers

Ad1: Dit thema raakt de kern van onze geloofsgemeenschap, hoe houden we het Woord (het Evangelie) centraal binnen de kerk, de kerkenraad, het jeugdwerk en hoe bevorderen we het geloofsgesprek.

Ad2: Dit thema heeft met de interne samenhang te maken binnen de Grote Kerk.

Ad3: Dit thema is extern gericht en betreft onze positie als kerkgemeente in de samenleving, in de wijk en de relatie met andere kerken.

Ad4: Dit thema gaat over de vrijwilligers die de ruggengraat vormen van onze organisatie, hoe zetten we ze optimaal in, zonder dat ze overbelast en overvraagd worden.

Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat de bovenstaande 4 thema's even belangrijk worden gevonden.

Vanuit deze focus op 4 thema's zijn er aandachtspunten voor de middellange termijn geformuleerd.

5.4 Aandachtspunten middellange termijn (2020-2024)

Voor de middellange termijn ligt de focus op 9 aandachtspunten, waarbij onderscheid wordt gemaakt in reeds concrete aandachtspunten en nog verder uit te werken aandachtspunten.

5.4.1 Concrete aandachtspunten

1. Het stimuleren van goed lopende initiatieven

Deze actie heeft als doel het Woord centraal te blijven stellen en het geloofsgesprek te bevorderen. Daarnaast dragen de initiatieven bij aan verbinding van onze kerkgemeenschap met de samenleving. Nieuwe initiatieven zoals Jeugdkerk, Lunch & Learn, Leer&Leeshuis (verdieping in Noord-west), Top2000-kerkdienst, Meet&Greet en gespreksavonden worden zeer gewaardeerd en worden daarom gestimuleerd. Voor lunch & Learn betekent dit dat niet alleen de focus hoeft te liggen op jongeren (wat in 2019 heeft geleid tot de belijdenis van 6 jongeren), maar er gaat ook ingezet worden op andere groepen binnen de gemeente.

2. Er wordt een evaluatieprofiel opgesteld voor activiteiten

Deze actie heeft als doel te voorkomen dat we teveel doen, vanuit de zorg voor onze vrijwilligers. Activiteiten worden in de eerstvolgende kleine dan wel grote kerkenraadsvergadering geëvalueerd. Dat blijft zo, echter gaat dit wat strakker georganiseerd worden. Per activiteit worden de volgende vragen gesteld, beantwoord en vastgelegd:

- Wat is het doel van de activiteit?
- Wat is het missionaire karakter?
- Aan welk thema draagt het bij (1, 2, 3 of 4)?
- Is het doel gehaald?
- Hoeveel deelnemers zijn er geweest?
- Hoeveel vrijwilligers waren erbij betrokken?
- Voorzien we een volgende keer problemen om voldoende vrijwilligers in te kunnen zetten?
- Welke verbeterpunten zijn er voor een volgende keer?

Er wordt hiervoor een standaard format opgesteld. Onderzocht wordt of het zinvol is dat we een standaard evaluatie voor deelnemers maken. Op basis daarvan kan er gericht gekozen worden bepaalde activiteiten wel of niet te herhalen.

3. Binnen de kerkenraad wordt minimaal 2x/jaar een beleidsdag/-avond georganiseerd

Deze actie heeft als doel het Woord centraal te blijven stellen binnen onze kerk.

Om blijvend met elkaar in gesprek te blijven over onze kerkelijke doelen, wordt er 2x per jaar een beleidsdag georganiseerd, waarin we als kerkenraad bezinnen en nadenken over onze koers.

Daarnaast heeft deze actie tot doel de onderlinge samenwerking in de kerkenraad te verbeteren.

Door elkaar te kennen en ervaringen te delen verbetert de samenwerking.

4. Minimaal 1x/jaar wordt een gemeenteavond georganiseerd en 1x/jaar een bijeenkomst na de viering

Deze actie heeft als doel de afstand tussen de kerkenraad en de gemeente te verkleinen. Op dit moment worden gemeenteavonden ad-hoc ingepland en georganiseerd. Omdat we voortdurend in beweging zijn is er altijd iets te melden.

5.4.2 Nader uit te werken aandachtspunten

5. We onderzoeken verdergaande samenwerking met andere kerken/organisaties

Het doel is de verbinding tussen onze kerkgemeenschap en daarbuiten te versterken en inspanning van vrijwilligers te verkleinen. De huidige samenwerking op het gebied van jeugdwerk, diaconie, toerusting (verdieping in Noord-West) en Top2000-kerkdienst met andere kerken wordt voortgezet. Daarnaast wordt actief gekeken of er aanvullende samenwerking met andere kerken, de burgerlijke gemeente of andere relevante organisaties mogelijk is.

De eventuele samenwerking met andere kerken wordt vanuit de betreffende taakgroep bekeken.

Op basis van specifieke thema's of vraagstukken kan samenwerking worden gezocht met de burgerlijke gemeente of maatschappelijke organisaties. Dit wordt per geval vooraf geïnventariseerd.

6. Er wordt een verbetertraject voor de interne en externe communicatie ingesteld

Doel van deze actie is de interne en externe communicatie te verbeteren.

Er wordt een commissie in het leven geroepen die de interne en externe communicatie van de Grote Kerk gaat inventariseren en analyseren. Welke vormen van communicatie hanteren we, sluit dit aan bij de doelgroep, wordt de doelgroep bereikt en wat kan er aan verbeterd worden? Daarnaast dient de vraag gesteld te worden of we voldoende communiceren, zowel intern als extern? Laten we voldoende zien wat we doen en waar we goed in zijn? Met interne en externe communicatie wordt onze communicatie in meest brede zin bedoeld, te weten nieuwsbrieven, Grote Kerknieuws (reeds in 2016 geëvalueerd), Zicht055, website, flyers, twitter, facebook, mailings, kerkbrieven, beeld en geluid in vieringen etc. Resultaat zijn verbetervoorstellen voor de interne en externe communicatie.

7. We gaan werken in thema's

Deze actie heeft tot doel het woord centraal te blijven stellen door het geloofsgesprek te bevorderen en de verbinding binnen onze gemeente en met de maatschappij te verbeteren.

Bij het werken in thema's valt te denken aan (actuele) themadiensten, meerdere zondagen hetzelfde thema in de kerkdienst, een jaarthema of gezamenlijke thema's voor jong en oud.

8. We introduceren een inwerkperiode met coaching voor nieuwe vrijwilligers

Deze actie heeft als doel nieuwe vrijwilligers in het begin beter te begeleiden en daarnaast regulier te evalueren of bestaande vrijwilligers nog op hun plek zitten.

Voor nieuwe vrijwilligers wordt een inwerkperiode ingesteld. In deze periode worden ze actief begeleid door een bestaande vrijwilliger. Die wordt hun eerste aanspreekpunt.

Na de inwerkperiode wordt er geëvalueerd, middels een op te stellen standaard evaluatieformulier. In dit formulier wordt bekeken wat goed gaat en wat minder goed gaat, of er specifieke behoeftes zijn ter verbetering (opleiding) en of men nog op de juiste plek zit. Voor bestaande vrijwilligers vindt elke 2 jaar dezelfde evaluatie plaats.

Onze werkwijze wordt per rol in standaard protocollen vastgelegd.

9. We zetten een aanpak op voor het benaderen/behouden van slapende/nieuwe/bestaande leden

Deze actie heeft als doel optimaal te blijven aansluiten op de behoefte van mensen.

Dit punt heeft een raakvlak met actie 6 "verbeteren interne en externe communicatie". Echter deze actie wordt belicht vanuit het perspectief gemeenteopbouw.

Doel is het actief benaderen van "slapende" leden, zorgdragen dat nieuwe leden zich thuis voelen en het verkleinen van de afstand tussen kerkenraad en gemeente.

Bijlage A: Toelichting organisatieschema

Toelichting op het schema in figuur 1:

- Voorzitter – heeft de leiding over de kerkenraad en zit de vergaderingen voor, daarnaast een belangrijke taak Apeldoorn-breed (bezoekt ook de vergaderingen van de Algemene Kerkenraad). De voorzitter bespreekt beslissingen die worden genomen met de gemeente, bijvoorbeeld op een gemeenteavond;
- Predikant: de herder van de kerkgemeenschap. Tot zijn taken behoren de bediening van Woord en sacramenten, de verkondiging van het Woord in de wereld, de herderlijke zorg en het opzicht en het onderricht en de toerusting. (kerkorde art. V.3);
Door de predikant worden de zondagse en bijzondere vieringen voorbereid. Hieronder vallen de commissie Eredienst, de commissie ontmoetingsdiensten en de commissie cantatediensten.
Commissie Eredienst: De commissie richt zich op de liturgie en de liturgische ruimte van de Grote Kerk. Zij bestaat uit de predikant, de organist, de cantor, vertegenwoordiging jeugdwerk, en gemeenteleden. De commissie verzorgt een gevarieerd en evenwichtig jaarrooster voor de vieringen, onderhoudt contacten met koren en solisten, en adviseert waar nodig de kerkenraad.
Commissie ontmoetingsdiensten: De commissie verzorgt de ontmoetingsdiensten en leidt de ontmoetingsband.
Commissie Cantatediensten: De commissie verzorgt de cantatevieringen op de zondagavond. De cantates worden mogelijk gemaakt door goede samenwerking tussen de gemeente van de Grote Kerk en de stichting Vrienden van de Grote Kerk. De commissie bestaat uit vertegenwoordigers van beide groepen.
- Scriba: dit is de secretaris van de kerkenraad;
- Taakgroep Jeugdwerk: bestaat uit jeugdouderling(en) en een jeugddiaken (en eventueel een jeugdwerker). Een jeugdouderling is eindverantwoordelijk voor de pastorale zorg voor de jeugd binnen de gemeente. Een jeugddiaken is eindverantwoordelijk voor alle diaconale activiteiten met en voor de jeugd. De taakgroep jeugdwerk is er gezamenlijk verantwoordelijk voor om de binding vanuit de kerk met de jeugd te versterken en te behouden. Zij dragen samen zorg voor het doorgeven van het Woord van God aan de jeugd. Zij zorgen voor een veilige omgeving voor zowel de jeugd als de vrijwilliger. En niet onbelangrijk, zij hebben oog voor de noden en de wensen van de vrijwilligers in het jeugdwerk.
Praktische gezien betekent dit dat de taakgroep jeugdwerk verantwoordelijk is om al het jeugdwerk te initiëren, organiseren of te coördineren en wordt in de uitvoering bijgestaan door de volgende werkgroepen:
  - Oppas
  - Kinderwoorddienst
  - Schateiland
  - Jeugdkerk
  - Church Chillers
- Taakgroep Diaconie: de diaconie verricht het diaconale (maatschappelijke) werk binnen de gemeente. Daaronder vallen het eetproject, inzameling voor de voedselbank, individuele hulpverlening en vakanties voor ouderen. Daarnaast is er de verantwoordelijkheid voor zondagse taken, zoals collecteren, het heilig avondmaal en de autodienst. Er wordt samengewerkt met de Stichting Grote Kerk Werkt. De jeugddiaken acteert op het grensvlak tussen jeugdwerk en diaconie;
- Taakgroep Facilitair. Vanuit deze taakgroep wordt de praktische ondersteuning van de kerkdiensten geregeld, waaronder de bloemendienst, de aankleding van de kerk en de kerstversiering, organisatie rondom feestelijke gebeurtenissen (kerst/Pasen), de kunstcommissie, de lectoren, de begroetingscommissie, het verzorgen van de Kerkbrief en de koffiedienst;

- Sectie Open Hof: de sectie Open Hof bestaat uit leden van de voormalige Open Hof kerk, die zich niet over hebben laten schrijven naar de Grote Kerk of een andere kerk. De sectie heeft een eigen kerkbalans en een eigen predikant, verantwoordelijk voor het pastoraat binnen de sectie.
- Taakgroep Gemeenteopbouw: deze taakgroep is verantwoordelijk voor ontmoeting & bezinning binnen de Grote Kerk. Vanuit deze taakgroep worden o.a. de Meet & Greet, koffieochtenden), gespreksgroepen, bezoeken van nieuwkomers en het avondgebed georganiseerd;
- Taakgroep Pastoraat. Het pastoraat draagt zorg voor het bezoekwerk van (vooral oudere) gemeenteleden. Hier is een groot aantal pastoraal medewerkers actief. Daarnaast worden er uitjes en een kerst- en paasfeest georganiseerd. Voor deze laatste activiteiten is er weer een aparte groep actief, het PTO (Pastoraal Team Ouderen);
- Taakgroep Beheer: de taakgroep wordt gevormd door kerkrentmeesters. Zij zijn verantwoordelijk voor het geld van de kerk en stellen ieder jaar een begroting op, daarnaast zorgen ze op zondagmorgen voor de afhandeling van de collectes. Kerkrentmeesters regelen de jaarlijkse actie Kerkbalans, waarbij aan de gemeenteleden wordt gevraagd een bijdrage te leveren voor het kerkenwerk. Er wordt samengewerkt met de Stichting Exploitatie Grote Kerk en de Stichting Vrienden van de Grote Kerk;

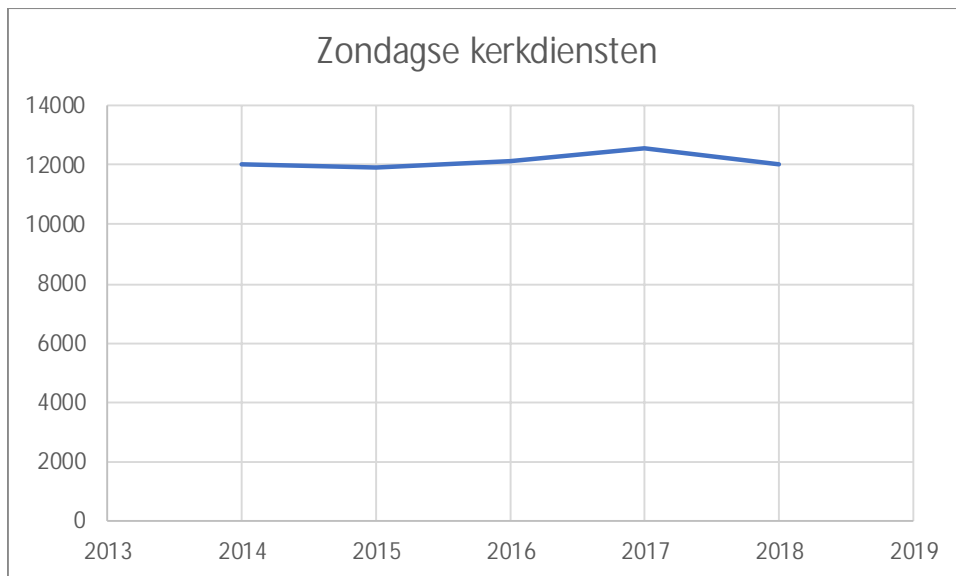
De kerk is er niet voor zichzelf, maar is gezonden in de wereld, met de taak een uitnodigende gemeenschap te zijn. De kerkenraad ontwikkelt beleid en initieert initiatieven waarmee:

- mensen binnen en buiten de kerk zich welkom en aangesproken voelen;
- nieuwe vormen gezocht worden om de verhalen uit de Bijbel door te geven;
- mensen kennis kunnen maken met de kerk en de christelijke geloofstraditie;
- de kerk zichtbaar en hoorbaar is in de Apeldoornse samenleving.

Bijlage B: Ontwikkelingen in kerkbezoek 2013-2018

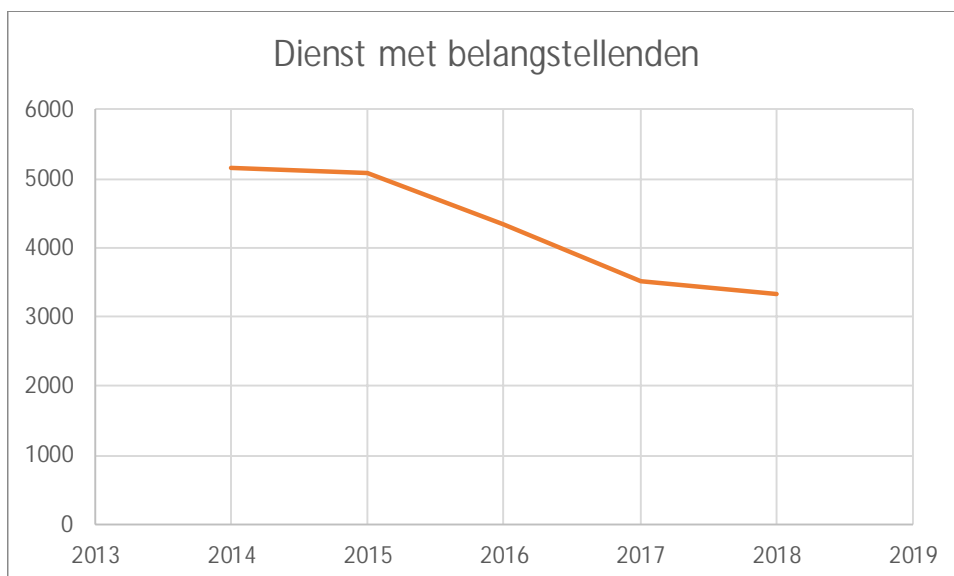
Al enige jaren wordt het aantal bezoekers van de Grote Kerk geteld, met onderscheid in de diverse bijeenkomsten die gehouden worden. Er is in 2013 deels begonnen met tellingen. De aantallen bezoekers geven een goed beeld van "hoe we het doen" als Grote Kerk. Voorzien we nog steeds in een behoefte, of neemt het kerkbezoek juist af?

Hieronder is voor een aantal bijeenkomsten binnen de Grote Kerk het aantal bezoekers gepresenteerd. Daarbij zijn telkens verticaal de aantallen vermeld en horizontaal de jaren:

Figuur 2: overzicht aantal bezoekers per jaar zondagse kerkdiensten

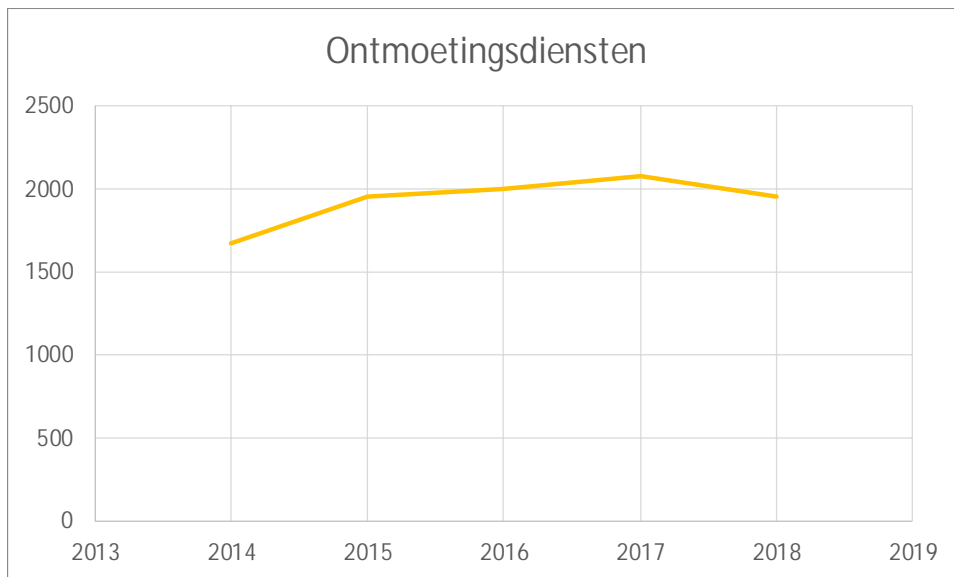
Te zien is dat het bezoek van de kerkdiensten op zondagmorgen al jaren zeer constant is met ca. 12000 bezoekers per jaar.

Figuur 3: overzicht aantal bezoekers per jaar dienst met belangstellenden

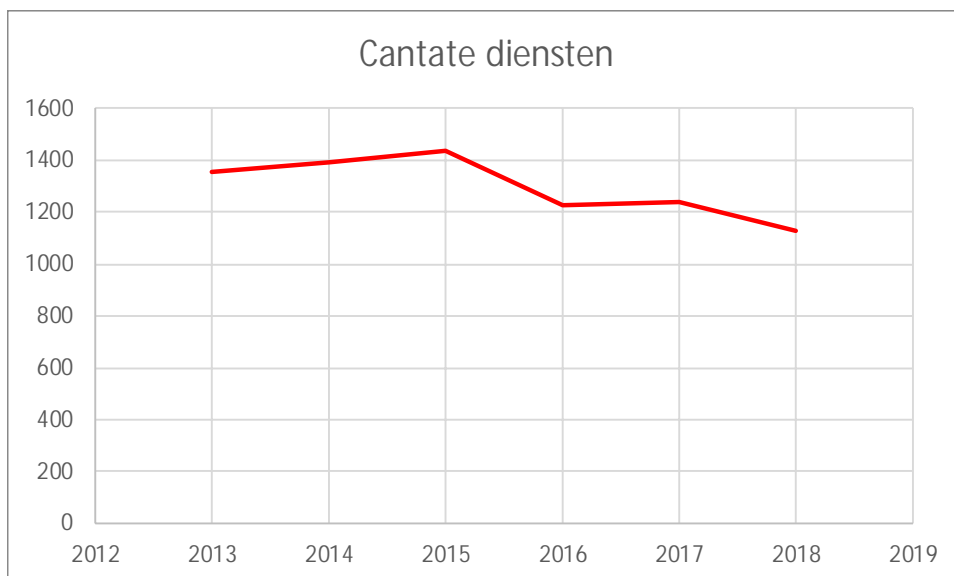
De Dienst met Belangstellende vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de Algemene Kerkenraad. Bij de dienst met belangstellenden is een terugloop te zien in het aantal bezoekers.

Over de jaren is het aantal bezoekers met ca. 35% gedaald van boven de 5000 per jaar naar ongeveer 3500 bezoekers per jaar.

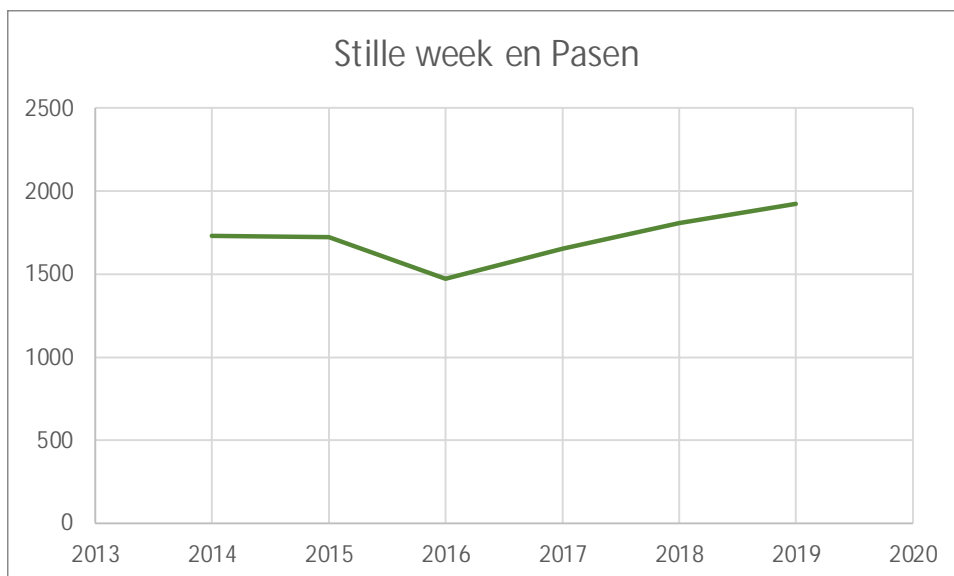
Figuur 4: overzicht aantal bezoekers per jaar ontmoetingsdiensten

Voor de ontmoetingsdiensten zijn geen tellingen beschikbaar van de 2^e helft van 2015, deze aantallen zijn geschat. Ten opzichte van 2014 is het aantal bezoekers tot 2018 gestaag gestegen met ruim 15%.

Figuur 5: overzicht aantal bezoekers per jaar cantate diensten

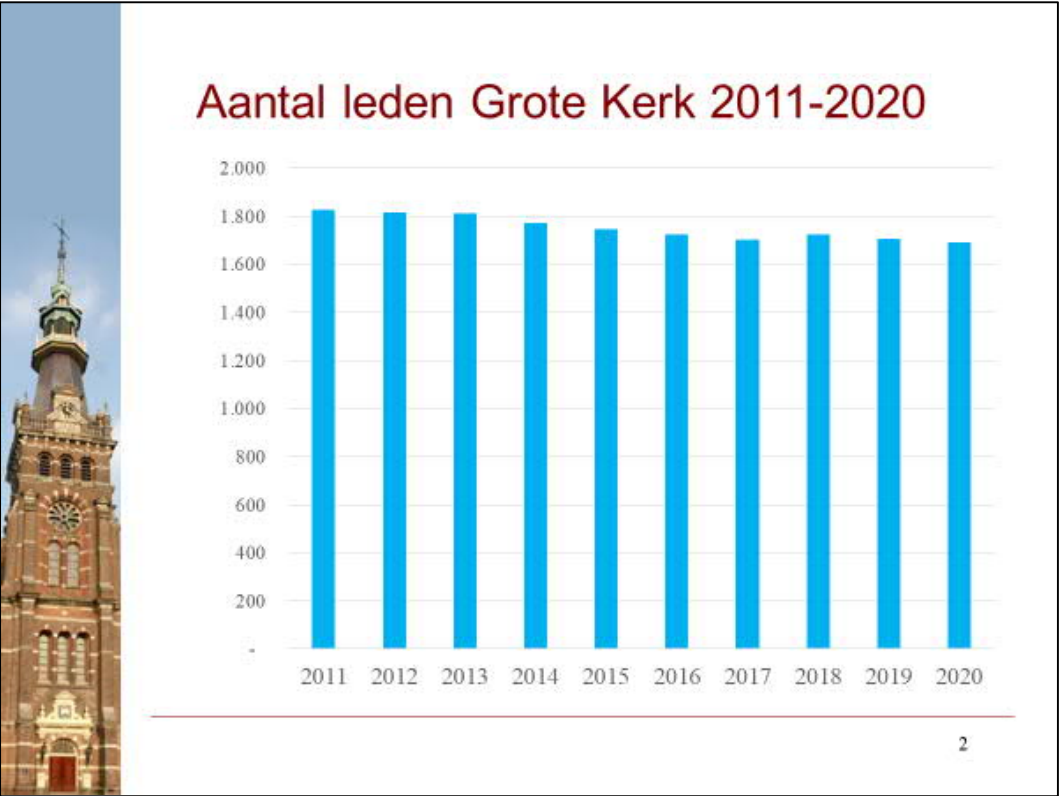
Het aantal bezoekers van de cantate diensten is de afgelopen jaren licht gedaald van ca. 1350 naar 1130, een daling van ruim 15%

Figuur 6: overzicht aantal bezoekers per jaar stille week en Pasen

Voor de stille week en Pasen zijn er lichte schommelingen in aantal bezoekers waar te nemen. Tussen 2014 en 2016 is een lichte daling te zien, echter na 2016 zijn de aantallen aanzienlijk toegenomen van 1500 bezoekers in 2016 tot bijna 2000 bezoekers in 2019. Deze stijging heeft deels te maken met het feit dat er in de eerste jaren niet iedere avond van de stille week een kerkdienst werd gehouden, dat is nu wel het geval.

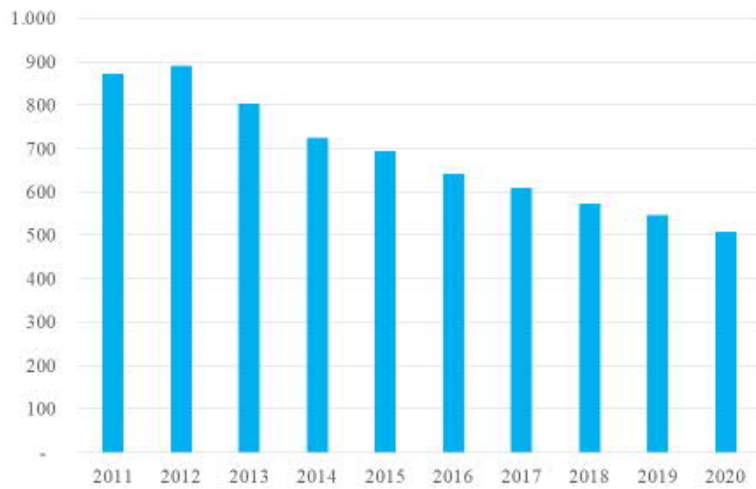
Bijlage C: Kerk in cijfers

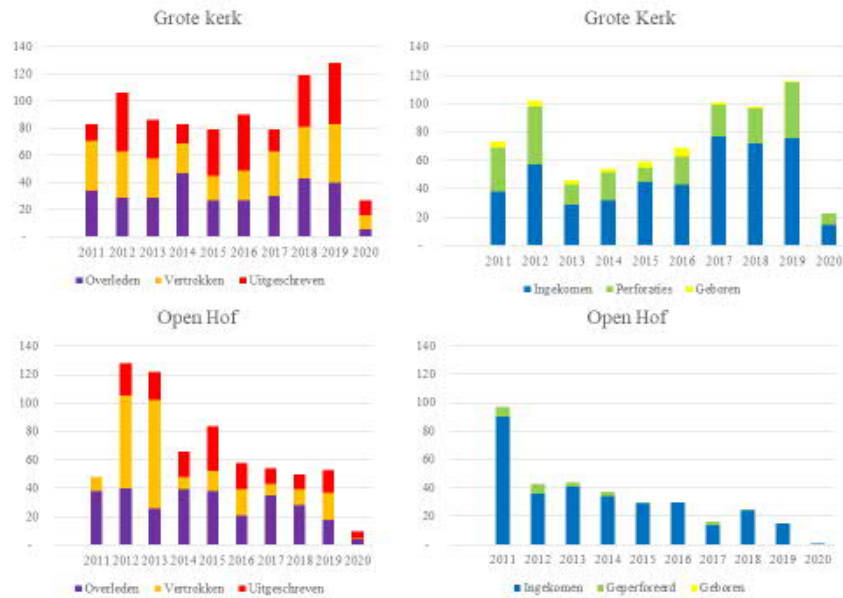
Aantal leden Open Hof 2011-2020

3

Ontwikkeling leden 2011-2020

4

Jaarlijkse ontwikkeling 2011/2020

	Grote kerk	Open Hof
• Overlijden	- 33	-29
• Naar elders	- 29	-23
• Uitgeschreven	- 28	-17
• Van elders	+49	+31
• Geperforeerd (niet volledig)	+24	+2
• Geboren	+ 3	
– Totaal (gemiddeld per jaar)	-14	-35
– Met name de perforaties vertragen krimp bij Grote Kerk		
• Betekent ook dat 25% van de leden korter dan 10 jaar geleden is binnengekomen uit anderen wijken.		
– NB Cijfers bevatten afrondingen en kleine onvolkomenheden. ⁵		

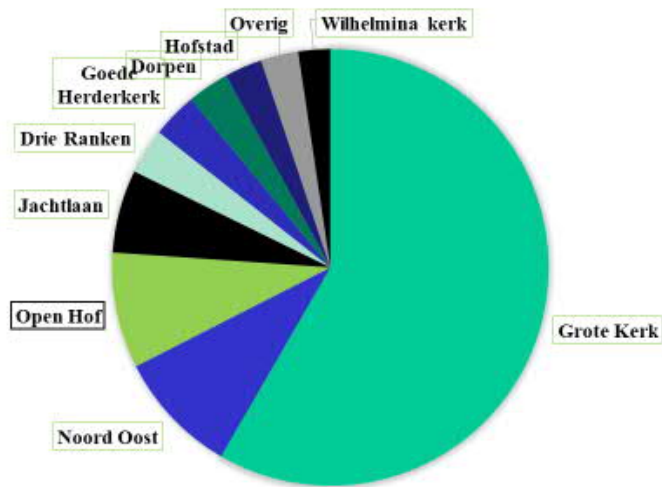
Leden uit andere wijken

	Grote kerk	Open Hof
• Open Hof	145	
• Grote Kerk		7
• Noord Oost	155	16
• Wilhelmina kerk	40	2
• Goede Herderkerk	57	4
• Jachtlaan	104	1
• Drie Ranken	57	
• Hofstad	47	2
• Voorst, Twello, Uddel, Beekbergen		
• Vaassen, Garderen	52	2
• Overig	47	6
– Totaal	704 (42%)	40 (8%)
– Gecombineerde wijk 592 (26%)		

6

Leden uit andere wijken

7

Leden vanuit andere kerken

Vrienden en Gastleden

• Rooms Katholiek	30	
• Ned./Chr./Vrijgemaakt Ger.	12	
• Overig	20	
Totaal		62 (3%)

Leden met achtergrond buiten PKN

• Rooms Katholiek	10	
• Ned./Chr./Vrijgemaakt Ger.	26	
• (Oud) Ger. Gemeente	16	
• Overig	26	
Totaal		76 (3%)

8

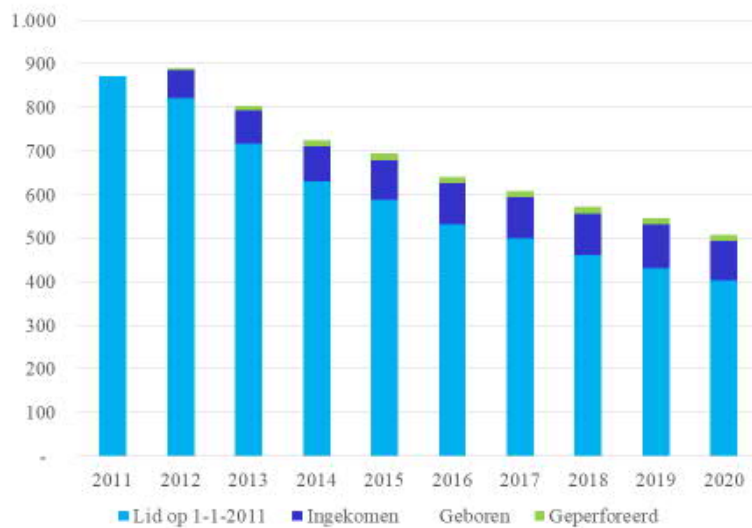
Nieuwe aanwas Grote Kerk 2011-2020

9

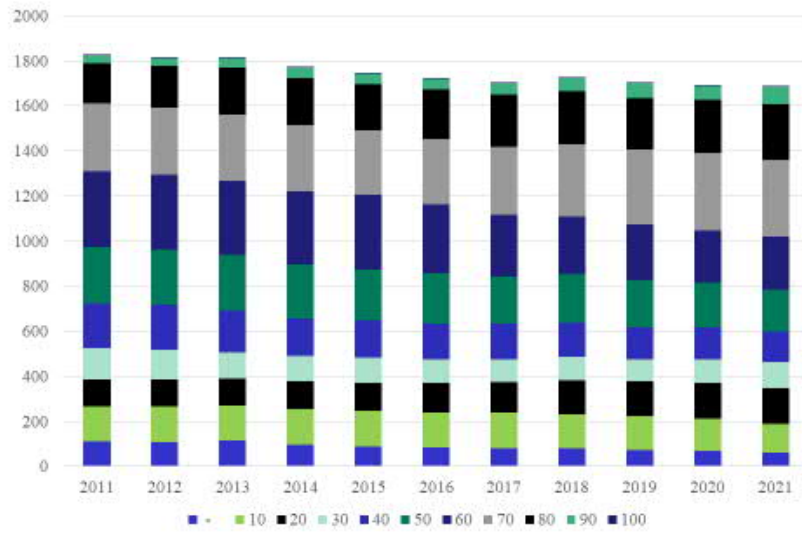
Nieuwe aanwas Open Hof 2011-2020

10

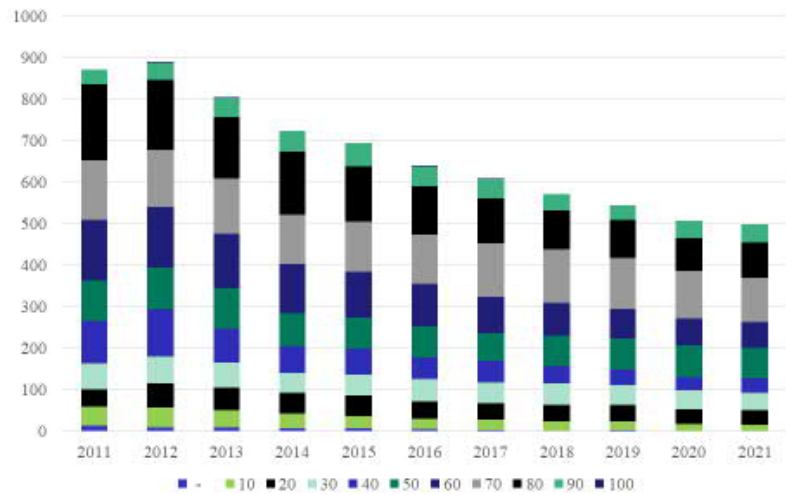
Leeftijd opbouw Grote Kerk 2011-2020

11

Leeftijd opbouw Open Hof 2011-2020

12

Leeftijdsopbouw gemeente 2011/2020

– Gemiddelde leeftijd 3 jaar gestegen

- Grote Kerk 56 in 2011 53
- Open Hof 63 in 2011 61

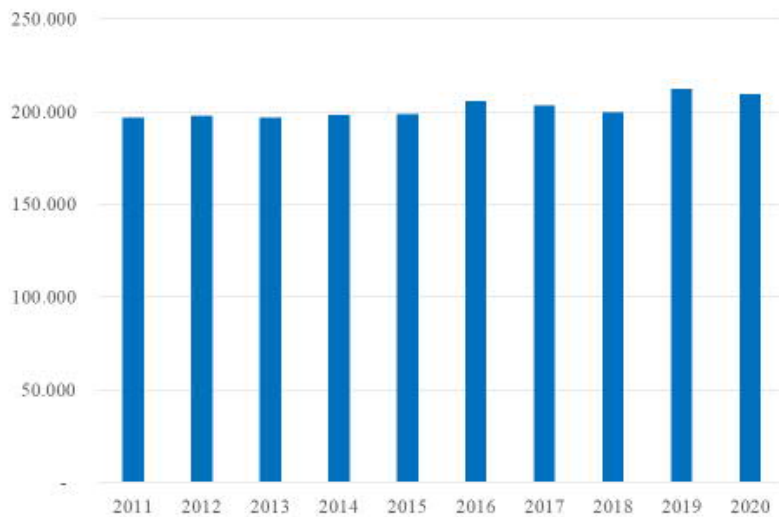
– 80-plussers (Meer Pastoraat nodig)

- Grote Kerk 301 (18%) in 2011 214 (11%)
- Open Hof 122 (24%) in 2011 218 (25%)

– 60-plussers (Ontgroening valt mee)

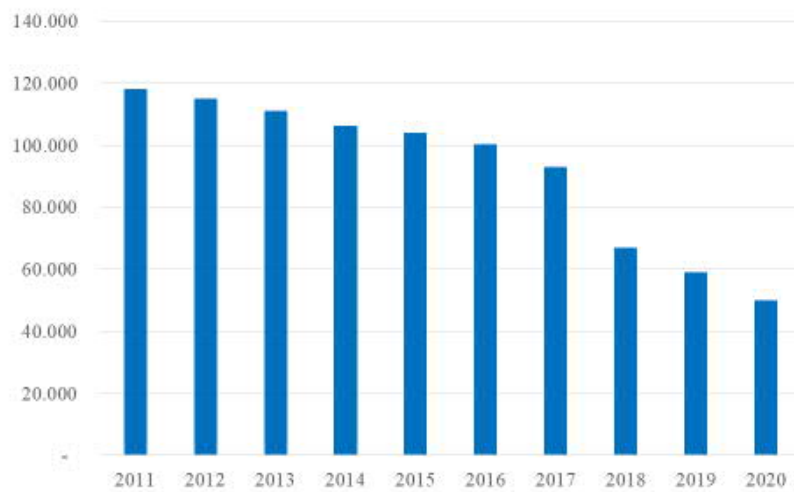
- Grote Kerk 51% in 2011 47%
- Open Hof 59% in 2011 58%

Opbrengst Kerkbalans Grote Kerk

Opbrengst Kerkbalans Open Hof

15

Kerkbalans 2011/2020

- Grote Kerk
  - Groeiende totale bijdrage
  - Met minder gevers
  - Gemiddelde bedrag per lid gestegen
- Open Hof
  - Bijdrage gedaald met aantal leden
  - Deel van leden naar Grote Kerk en bijdrage daar

Bijlage D: Analyse

Wat doen we goed?

De goede predikant en de goede preken worden enorm gewaardeerd. Mensen ervaren bewust dat we daarmee als gemeente gezegend zijn. Daarmee wordt ons primaire doel op een uitstekende wijze ingevuld.

Uit de analyse komt diverse keren naar voren dat het goed is om bezig te zijn en te blijven met beleid. In een wereld die in beweging is zul je als kerk ook in beweging moeten blijven.

Op diverse fronten wordt er samenwerking gezocht met andere kerken (met name in Noordwest).

Binnen het jeugdwerk wordt dit al een aantal jaren actief gedaan en ook binnen de diaconie vindt samenwerking plaats als het gaat om het project Moldavië. Dit jaar is het programma "Verdieping in Noord-West" gezamenlijk vormgegeven met de Jachtlankerk en de Goede Herderkerk. In 2018 en ook dit jaar wordt de Top2000-kerkdienst samen met de Goede Herderkerk georganiseerd.

Het enthousiasme waarmee we bezig zijn wordt duidelijk ervaren en gewaardeerd. We zijn gastvrij en open, ondanks dat de grootte van het gebouw daar niet altijd aan meewerkt. Daarnaast is het zo dat we een goed "geoliede machine" zijn, wat we doen en organiseren, doen we goed. We hebben daarvoor ook alles in huis, het gebouw, de middelen en de mensen. De betrokkenheid van gemeenteleden/vrijwilligers levert daaraan een belangrijke bijdrage, zij kennen een sterke gemeenschapszin.

Er wordt veel voor de jeugd georganiseerd, ook met nieuwe vormen zoals Schateiland en de jeugdkerk. Daarmee wordt blijvend gezocht naar aansluiting met de jeugd.

De Grote Kerk is een monumentaal gebouw met een fantastische uitstraling. Het openstellen van de kerk gebeurt vaker en is daarmee echt een visitekaartje voor onze kerkgemeente maar ook voor Apeldoorn. Daar staat tegenover dat meerdere mensen het gebouw niet zien als randvoorwaarde, maar bij sluiting verdwijnt wel een beeldbepalend gebouw voor Apeldoorn.

Geconcludeerd wordt dat we het overall niet slecht doen, maar het kan altijd beter. Verbeterpunten zijn verwoord in paragraaf 5.4.

Wat kan beter?

Het bestaansrecht van onze kerkgemeente wordt bepaald door de mate waarin invulling wordt gegeven aan de behoefte. Denk na over waarvoor we het doen en niet zozeer om de kerk maar vol te laten stromen. Richt het beleid daarbij niet alleen op de Grote Kerk maar op Apeldoorn, denk Apeldoorn breed. Daarbij kan de vraag gesteld worden hoe ver de Grote Kerk durft te gaan om zich daadwerkelijk aan te passen aan de behoeftes van mensen?

Binnen de grote kerk is sprake van een scheve leeftijdsverdeling. De oudere generatie is ruimer vertegenwoordigd dan de jongere generatie. Je ziet vooral dat de midden generatie (30-40 jaar) ontbreekt (zie ook paragraaf 3.4). Vanaf ca. 16 jaar en ouder raken we de jeugd kwijt. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat Apeldoorn geen studenten stad is en dat veel jongeren na hun middelbare school Apeldoorn verlaten. Anderzijds richten we ons ook beperkt op deze groep en blijkt deze groep ook lastig bereikbaar. De laatste jaren wordt met de Top2000-kerkdienst wel getracht deze doelgroep te bereiken. Een idee dat werd geopperd was om te (blijven) experimenteren met nieuwe/experimentele kerkvormen, mogelijk op andere tijdstippen.

Doordat de organisatie een goed geoliede machine is, worden veranderingen als lastig ervaren. Daar staat tegenover dat het niet altijd de verandering zelf is die lastig wordt ervaren, maar meer de snelheid van verandering. Veranderingen kosten tijd.

Maak keuzes. Het is erg lastig om mensen voor bestuurlijke taken (kerkenraadswork) te vinden. Mensen zijn makkelijker te porren voor praktische klussen. Er wordt teveel gedaan, waarbij we keer op keer veel vragen van een beperkte groep vrijwilligers. Het advies is te denken in projecten, thema's en doelgroepen. Door het tekort aan vrijwilligers, zijn we teveel bezig met het charteren van nieuwe mensen, als we die vervolgens hebben gevonden, laten we ze teveel 'zwemmen', zonder duidelijke instructies en begeleiding. Zonder duidelijke instructies is het aan de voorkant ook lastiger om mensen te vinden. Mensen hebben een beeld van wat er van ze verwacht wordt, terwijl dat beeld anders kan zijn dan de werkelijkheid.

De teamvorming met de vrijwilligers kan beter. Er kan alleen maar op topniveau worden gepresteerd, als er als team goed wordt samengewerkt. Binnen de kerkenraad kan dat beter. Er worden eilandjes ervaren als kerkenraad maar ook binnen de kerkenraad. Samenwerking verbetert door elkaar echt te kennen.

We zijn te bescheiden in wat we doen, we mogen trots zijn op al het goede dat we bereiken, aanbieden en organiseren. Generiek gezien moet de pr verbeterd worden. Er wordt geen lijn ervaren in onze communicatie, deze is soms ad-hoc, gaat via verschillende schijven en is vaak gefragmenteerd. Daarbij is de informatie niet altijd up-to-date (website). Dit heeft (deels) te maken dat onze focus er niet op ligt, het wordt erbij gedaan. Er is een groot ledenbestand, waarvan maar een klein deel bereikt wordt. Een groot deel van de leden is op zondag niet terug te vinden in de kerk daar liggen ook kansen.

De kern van onze bestaan als geloofsgemeenschap is gestoeld op het (aanbieden van) het evangelie. Persoonlijke gesprekken over het geloof worden binnen onze gemeente echter als lastig ervaren en dit gebeurt te weinig. Hoewel er de laatste jaren in dit kader nadrukkelijk is geëxperimenteerd met themabijeenkomsten op variabele tijdstippen en de samenwerking is gezocht in gezamenlijke communicatie met de Jachtlaankerk en de Goede Herderkerk, is de opkomst soms beperkt. Ook binnen de kerkenraad ligt veelal de focus op het bestuurlijke aspect en wordt het geloof soms te weinig gedeeld.

Binnen onze eigen kerkgemeenschap bereiken we deze doelen, echter voor mensen buiten onze gemeenschap (niet-kerkelijken) worden deze doelen slechts beperkt bereikt.

SWOT-analyse

Op basis van onze goede punten en verbeterpunten zijn onze kracht en zwakte te formuleren. Al onze goede punten kennen bedreigingen en tegenover onze verbeterpunten (zwaktes) staan kansen. De kansen en bedreigingen geven richting aan het te voeren beleid voor de komende jaren. Dat is weergegeven in onderstaande SWOT-analyse.

Kracht	Zwakte
Enthousiaste vrijwilligers Betrokkenheid (de betrokkenheid die er is, is hoog) Sterke gemeenschap Open, gastvrij Veel vrijwilligers Gebouw Goed geoliede machine Goede predikant en goede preken	Vrijwilligers voor praktische zaken Scheve leeftijdsverdeling bezoekers Te veel werk op te weinig schouders Veranderingen Eilandjes binnen gemeente en kerkenraad Instructie en begeleiding vrijwilligers Bescheiden in wat we doen Praten makkelijker over praktische zaken dan het geloof
Kansen	Bedreigingen
Hoog potentieel (ledenbestand) Samenwerking met andere kerken Begeleiding en instructie vrijwilligers verbeteren Verbinding tussen jong en oud Samenwerking binnen kerkenraad versterken Uitdragen van al het moois dat we doen, pr structureren Elkaar vinden in het evangelie	Ambitie versus menskracht Overbelasting Kerkenraad op afstand Afnemend ledenbestand Tekort aan bestuurlijke vrijwilligers Blijven voorzien in de behoeftes van veranderende maatschappij

Bijlage E: Achtergronden bij de visie 2020-2030

HAAKS OP OPPERVLAKKIGHEID

Visie van de gemeente van de Grote Kerk voor de periode 2020 – 2030

1. Vooraf

De kerkenraad van de gemeente van de Grote Kerk in Apeldoorn (verder: gemeente) heeft zeven mensen het mandaat gegeven een visiedocument voor de jaren 2020 – 2030 aan te bieden aan de kerkenraad. Doel van het document is om een basis te hebben voor het opstellen van de profielschets voor de nieuwe predikant.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat wat hier volgt geen beleidsdocument is. Er worden derhalve geen doelen gesteld, geen doelgroepen gedefinieerd, geen keuzen gemaakt over in te zetten middelen. Een visie gaat aan concreet beleid vooraf, wordt naderhand in beleid vertaald en over een periode van tien jaar kunnen verschillende beleidsopties voor diverse doelgroepen gekozen worden. Bij visie gaat het om het profiel van de gemeente. Waarin onderscheidt zij zich van andere protestantse gemeenten, hoe presenteert zij zich aan de inwoners van Apeldoorn, waar ligt haar identiteit, waar staat zij voor en waar gaat zij voor? Dat zijn de vragen die met een visiedocument beantwoord moeten kunnen worden.

Om tot een visie te kunnen komen is het nodig een situatieschets te geven van de gemeente op dit moment en een (begin van) een omgevingsanalyse: in welke context opereert de gemeente? Aan de hand hiervan kan een keuze voor de toekomst worden gemaakt.

2. Situatieschets van de gemeente

De gemeente van de Grote Kerk in Apeldoorn is een bloeiende en vitale gemeente. De gemeenteleden voelen zich er thuis en ervaren een sterke verbondenheid met elkaar. Er is veel inzet van vrijwilligers op bestuurlijk, organisatorisch en uitvoerend vlak. Er is alle reden om de komende jaren op de ingeslagen weg voort te gaan, omdat op die manier een grote betrokkenheid en saamhorigheid gewaarborgd wordt. Waardering is er voor het open klimaat, de sfeer van omzien naar elkaar en elkaar in de eigen waarde laten.

Maar! Er zijn punten van zorg en gevoelens van gemis. Genoemd worden:

- Er zijn weinig kinderen, er is weinig jeugd.
- De tussengeneratie van 30 – 50 jaar is mager vertegenwoordigd in de gemeente.
- De maatschappelijke betrokkenheid met maatschappelijke instellingen (waaronder de gemeente Apeldoorn) blijkt vooral bij herdenkingen en andere bijzondere momenten in de burgerlijke gemeente. Daarin is de kerkgemeente soms iets te bescheiden.

De verleiding is nu, om elk van deze punten afzonderlijk aan te willen pakken (met beleidsmaatregelen), zonder eerst stil te staan bij de vraag naar visie: wat voor gemeente wil deze gemeente zijn de komende jaren? Voor elk van bovenstaande gemispunten is de beantwoording van die vraag van belang.

3. Omgevingsanalyse

In welke maatschappelijke en culturele context opereert de gemeente? Hoewel het gewaagd is midden in de corona-crisis daarover te spreken, signaleren we met het oog op een visie voor de komende tien jaar de volgende punten.

- Het is een open deur te constateren dat we in een ontkerkelijkte samenleving leven. Heel veel mensen zijn opgegroeid zonder enig contact met kerk of christelijke traditie. Dat betekent dat de christelijke taal, symbolen, feestdagen voor veel mensen geen enkele betekenis hebben.
- Algemeener kan gesteld worden dat mensen zonder veel levensbeschouwelijke bagage in het leven staan. Met een mooie term: er is sprake van veel levensbeschouwelijk analfabetisme.
- Wel is er belangstelling voor levensbeschouwing en behoefte aan diepgang. Daarbij staat het iedereen vrij te hooi en te gras te plukken wat van zijn/haar gading is. Wie wil maakt een eigen levensbeschouwelijke collage.
- Tegelijk zijn er hele nieuwe vormen van christelijke gemeenten, vaak sterk onder invloed van migranten en jongeren. In deze samenkomsten wordt veel nadruk gelegd op de beleving van het christelijk geloof, alsmede op de praktische dagelijkse relevantie ervan. Deze gemeenten beantwoorden aan de vraag naar directe persoonlijke relevantie van het geloof, veel meer dan naar theologische verdieping.
- Traditionele kerken worden als ouderwets ervaren (imagoprobleem), terwijl er wel behoefte is aan spiritualiteit.
- Door heel veel mensen wordt het dagelijks leven ervaren als een hectisch bestaan, voortdurende watertrappelen om niet onder te gaan in de complexe mix van werk, gezin, hobby's, cursussen. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, samengestelde gezinnen, (mantel)zorg voor de ouders zijn onder andere bijkomende factoren die zorgen voor tijdgebrek en stress voor veel mensen.
- Het ontbreken van een gemeenschappelijke taal voor levensvragen en het doorlopende gebrek aan tijd hebben tot gevolg dat veel intermenselijk contact oppervlakkig blijft. De moderne mens begeeft zich weliswaar (voor korte of langere tijd) in veel verschillende sociale netwerken, de contacten daarbinnen zijn doorgaans functioneel, de diepgang ontbreekt. Hierdoor bestaat een breed gevoel van existentiële eenzaamheid, ondanks of juist dankzij alle sociale media en de oppervlakkigheid daarvan.

4. VISIE: EEN KERK DIE ZICHTBAAR VERBINDEND, VERDIEPEND EN BETROKKEN IS

Op grond van bovenstaande zijn wij tot het inzicht gekomen dat de gemeente van de Grote Kerk in Apeldoorn zich de komende tien jaar moet toeleggen op zichtbare verbinding, verdieping en betrokkenheid met als doel het weerstaan van oppervlakkigheid. Over de invulling daarvan hieronder meer. Eerst dit.

Mensen zoeken serieus naar levensbeschouwelijke verdieping. Bestudering van de Bijbel, maar ook het onderlinge gesprek over geloven, vragen en twijfel vormen daarbij de kern. Dat is niet alleen een verstandelijke bezigheid van woorden, maar ook een zaak van handelen en stilte.

1. Binnen kerk en gemeente is er de verleiding om het werkelijke gesprek niet aan te gaan. Gemeentelieden hebben moeite om hun geloven, vragen, zoeken en twijfelen onder woorden te brengen. Dwars ingaan tegen oppervlakkigheid betreft dus niet alleen het optreden van de gemeente naar buiten, maar raakt ook het gemeentelieven zelf.

2. Geloven betreft naast het hoofd ook het hart, de handen en de ziel. In onze samenleving kan het ontbreken aan verdieping en betrokkenheid. Daar tegenover staan stilte, inkeer, meditatie, bezinning en luisteren, luisteren naar wat niet gezegd wordt, zichtbare bemoediging. En ook "geen woorden, maar daden", daadwerkelijk engagement waar woorden tekortschieten.
3. Ook buiten de kerk zijn veel mensen serieus doende om verdieping te zoeken en/of te bieden. Deze mensen kunnen dus gezien worden als bondgenoten van de gemeente in haar eigen weerstaan van oppervlakkigheid.

Ten slotte: zichtbare verbinding, verdieping en betrokkenheid betekenen stellingname, nek uitsteken, tegen de trend in durven gaan. Kortom, je zo profileren veronderstelt lef.